

Ἐβρέθηκα· τὸ μάτι μου ἑκουράσθη νὰ κυττάζῃ
ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τὸ δίσκο σου, ποῦ μισοσκοτεινιάζει.
Σὺ, ποῦ εἶδες τόσα βάσανα, μαρτύρια καὶ ἀγωνίας,
καὶ ἐφώτισες ἀμέτρηταις ἐπὶ τὸν κόσμον δυστυχίας,
Δὲν θὰ φωτίσης, δὲν θὰ ἰδῇς τὸ ψυχομαχητό μου,
σπασμὸ θανάτου δὲ θὰ ἰδῇς ἐπὶ τὸ πρόσωπό μου·
τ' ἀχρεΐλι τοῦτο, πρὶν κλεισθῇ, προτοῦ ἢ φωνῇ του σβύσῃ
νεκρὸ τραγοῦδι θὰ σοῦ πῇ καὶ θὰ σοῦ τραγουδήσῃ.
Δὲ θάχῃς καύχημα νὰ ἰδῇς ἐπὶ τὸ πλάγι μου τὸ χάρο·
τὸ θάνατό σου ἐγὼ θὰ ἰδῶ· τὴν ἔκλειψι θὰ πάρω
τῆς φύσεως γιὰ σαθάνωμα, γιὰ νεκρικὴ στολὴ μου,
καὶ θ' ἀγκαλιάσῃ, θὰ δεχθῇ τὸ σκότος τὴν ψυχὴ μου.

Τὸ πνεῦμα τοῦτο, φεύγωντας, θὲ νὰ ξανακυρίσῃ
ἐκεῖνον, ὅπου ἠθέλησε θεῶς φῶς νὰ τοῦ χαρίσῃ!
Μὰ μὴν πιστέψῃς, ἥλιε, πῶς θάνατι ζαρωμένο,
ὅταν τὸ σκότος γύρω σου θὰ βρίσκειτ' ἀπλωμένο!
θὰ ξαναζήσῃ ἐλόλαμπε, δὲ σβύεται, δὲν πεθαίνει,
θὰ λάμψῃ μέσα ἐς εὐτυχία, ποῦνε ἐς τὸ φῶς σου ξένη.

ΜΙΟΡΙΤΖΑ

Ρουμουνική παραλογή.

Ἀπὸ τὰς ἀνθισμέναις Ἀλπεῖς, ἀπὸ τὰς Πύ-
λας τοῦ οὐρανοῦ κατέρχονται πρὸς τὴν κοιλάδα
τρία ποίμνια προβάτων καὶ τρεῖς βοσκοί. Ὁ εἷς
εἶνε Μολδαβός, ὁ ἄλλος Τρανσυλθανός καὶ ὁ τε-
λευταῖος ἐκ τῆς Βρασεῖας.

Ἄλλα, ἀλλοίμονον! Ὁ Τρανσυλθανός καὶ ὁ
Βρασεῖας συνηγοῦντο καὶ συνεβουλεύοντο, πῶς
νὰ φονεύσουν, περὶ τὸ δειλινόν, τὸν Μολδαβόν,
ὅστις εἶνε πλουσιώτερος τῶν καὶ ἔχει περισσό-
τερα πρόβατα καὶ κρινοὺς μὲ κεράτα στρεπτά καὶ
ἱπποὺς εἰσάγωνους καὶ τοὺς κύνες, τοὺς πλέον

ἀγρόπρονι. Ἀλλὰ ἡ Μιορίτζα, ἡ αἷξ μὲ τὸ ἐρυ-
θρὸν τρίχωμα ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν δὲν παύει
νὰ βελαλεῖ, καὶ ἡ χλόη δὲν εἰς ἑλκεῖ πλέον.

— Μορίτζα, ξαθή μου, παχυνθὴ μου ξα-
θούλα, τρεῖς ἡμέρες τώρα δὲν σωμαίνει τὸ στύ-
μα σου! Μήπως δὲν σ' ἀρέσει ἐδῶ ἡ βοσκή, ἡ
μήπως εἶσαι ἀβρωστή, μικρούλα μου Μιορίτζα;

— Ἀγαπημένε μου βοσκέ, πῆγαινε μὰς νὰ
βοσκήσωμε μέσα ἐπὶ τὸ μαῖο δάσος, ὅπου καὶ
χόρτο εἶνε γιὰ μὰς καὶ σκιά γιὰ σένα. Ἀφέντε
μου βοσκέ, πῆγαινε νὰ βρῇς τὸν πεῖο πιστό
καὶ τὸν πεῖο ἄγροπρον σκύλο, γιὰτὶ θέλουν νὰ σὲ
σκοτώσουν τὸ δειλινὸ ὁ βοσκὸς τῆς Τρανσυλθανίας
καὶ ὁ βοσκὸς τῆς Βρασεῖας.

— Μιορίτζα μου, ἂν ἴμωρὲς τὰ προφητεύης
τὴν τύχην, καὶ ἂν μοῦ εἴπῃς γραμμένο νὰ πεθάνω,
πῆς ἐπὶ τὸν Βρασεῖαν καὶ ἐπὶ τὸν Τρανσυλθανόν νὰ
μὲ θάψουν ἐδῶ κοντὰ, μέσα ἐπὶ τῇ βοσκῇ, γιὰ
νὰ μὰς πᾶντα μαζὶ σὰς, πίσω ἀπὸ τὴν καλέβα,
καὶ νὰ προσέχω τοὺς σκύλους μου. Καὶ πῆς ἀ-
κόμη νὰ βάλουν κοντὰ ἐπὶ τὴν κεφαλὴ μου μία
φλογέρα ἀπὸ βελανιδιὰ ποῦ νὰ τραγουδῇ τὸν
ἔρωτά, μία φλογέρα ἀπὸ κόκκαλο ποῦ νὰ χῇ φω-
ρὴ δύναμη. Ὅταν ὁ ἄνεμος φυσᾷ καὶ ταῖς κάνει
νὰ βγάδουν τῆς φωταῖς τῶν, τότε τὰ πρόβατά
μου νὰ μαζεύωνται καὶ νὰ μὲ κλαίῃ μ' αἵμα-
τοστάλακτα δακρυά.

Carmen Sylva.

Ο ΓΚΙΟΥΛ

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος θέ-
ρους ἐκαθήμην μετὰ τοῦ φίλου μου
Κίμωνος Π... ἔξωθεν τοῦ καφενείου
τοῦ Νέου Φαλήρου πίνοντες τὸν καφὲν
μας καὶ συνδιαλεγόμενοι ἐν καλλιτεχνικῇ
διαχύσει περὶ διαφόρων θεμάτων, ἀλλὰ
πάντοτε περὶ τῆς τέχνης. Ὁ φίλος μου ἦτο
ζωγράφος ἐκ τῶν διακρινομένων, τοῦ ὁποῦ
τὸ μέλλον ἐφαίνετο ἐξησφαλισμένον. Χα-
ρακτῆρος ὁμῶς ἀποκεντρωτικοῦ, φθάνον-
τος μέχρι σκαλιότητος, ὀλίγους εἶχε φίλους
καὶ ἐξελαμδάνετο παρὰ τῶν γνωστών του
ὡς μισάνθρωπος, μεθ' ὅλην τὴν λαμπρὰν
καὶ εὐγενῆ καρδίαν του· ἐν ᾧ πρὸς τοὺς
ἀνθρώπους ἐφαίνετο ἀποκρουστικὸς ἡγά-
πα μέχρι λατρείας ὅλα τὰ ζῶα. Ἡμέραν
τινα ἐνώπιόν μου ὤρμησε ὡς λέων κατὰ
τινος καρραγωγέως, τύποντος ἀνιένως
τὸν ἱππον του. Ἄλλ' ἡ ἀγάπη του ἐφθα-
νε μέχρι μανίας πρὸς τοὺς κύνες. Τὰ ζῶα
ταῦτα τὰ ἐξόχως νοητικά, τῶν ὁποίων
διετινέτο, ὅτι ἡ ψυχὴ εἶνε ἐντελεστέρα
τῆς ἀνθρωπίνης, εἶχε ψυχολογήσει τοσοῦ-
τον, ὥστε ἐθαύμαζον τὴν πολυμάθειάν
του ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, περὶ τοῦ
ὁποῦ μοι ἀνέφερε πλὴθὺν συγγραφέων
ἀρχαίων καὶ νεωτέρων. Εἰς τὸ ἐργαστή-
ριόν του τὸ πλεῖστον μέρος τῶν εἰκόνων
του ἀπετέλει συλλογὴ ζωολογικῶν παρα-
στάσεων ἀπὸ τοῦ πιθήκου μέχρι τῆς γα-

λῆς, ἀπὸ τοῦ ὀρόφου δὲ ἐκρέμοντο διά-
φοροι σκελετοὶ καὶ κρανία νεκρῶν ζώων,
πρὸ τῶν ὁποίων κατελαμβανόμην ὑπὸ
θρίγκης.

Αἰθνης, ἐν ᾧ συνωμιλοῦμεν, εἶδον αὐ-
τὸν κάτωχρον καὶ τρέμοντα ἐν ᾧ ἤρπασε
νευρικῶς τὸν βραχίονα μου, τὸν ὁποῖον
ἐσφίγγε τοσοῦτον ὥστε ἠσθάνθην πόνον.
Ἐγερθεὶς ἔπειτα ὤρμησεν εἰς τὸ μέσον
τῆς πλατείας, ὡς παράφρων, οἰφθεὶς ἐμ-
προσθεν κυναρίου τινος, ὅπερ ἠκολούθει
γυρᾶν τινὰ κύριον μετὰ τινος παιδίου.

— «Γκιούλ! Γκιούλ!» ἐκραύγαζεν ἐκτὸς
ἐαυτοῦ, καὶ τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην
του, ὡχρότερος γενόμενος ἐκ τῆς χαρᾶς
του. «Γκιούλ, Γκιούλ».

Ἠγέρθην καὶ ἐγὼ ἐκ περιεργίας καὶ τὸν
ἠκολούθησα. Τὸ παιδίον τότε ἤρξατο
κλαῖον, ὀλοφυρόμενον καὶ κραυγάζον «Α-
ζώρ, Ἀζώρ, εἶνε δικό μου... σκυλάκι μου
... Ἀζώρ μου». Ἀλλ' ὁ Κίμων τὸ ἐσφίγγε
εἰς τὰς ἀγκάλας του.

«Κύριε, τῷ λέγει ὁ γέρον κύριος, ὅστις
ἠκολούθει ὑπὸ τοῦ παιδίου, τὸ σκυ-
λάκι αὐτὸ εἶνε ἰδικόν μας πρὸ πέντε μν-
νῶν καὶ θὰ κάμετε καλὰ νὰ τὸ ἀφήσητε,
διότι θὰ φωνάξῃ ἕνα κλητῆρα.

— Φωνάξατε ὅποιον θέλετε, κύριε, τὸ
σκυλὶ αὐτὸ εἶνε δικό μου. Ἀς τὸ ἔχετε
σεῖς πέντε μῆνες, ἐγὼ τὸ εἶχα πέντε χρό-

νια. Πέτρε, εἶπε στραφεὶς πρὸς ἐμὲ τὸ
γνωρίζεις... Δὲν τὸ εἶδες μαζὺ μου πολ-
λάκις;

— Μάλιστα κύριε, τὸ σκυλὶ αὐτὸ ἀνή-
κει εἰς τὸν φίλον μου, τὸ γνωρίζω.

— Ἄν εἶνε δικό σας, τότε ἀφετέ το
κάτω καὶ φωνάξατέ του, νὰ δοῦμε ἂν
σὰς ἀκολουθήσῃ.

Ὁ Κίμων καταθέσας τὸ κυνάριον κατὰ
γῆς τὸ ἐκάλει.

«Γκιούλ, Γκιούλ».

Ἄλλ' ὁ Γκιούλ — διότι πράγματι ἦτο
αὐτός — ἔστη ἀκίνητος προσπλῶν μόνον
παράδοξον βλέμμα ἐπὶ τοῦ φίλου μου
καὶ κύπτων περίλυπος τὴν κεφαλὴν
του.

— Βλέπετε, κύριε, ὅτι δὲν εἶνε δικό
σας, εἶπε μετὰ θυμοῦ ὁ γέρον· ἐν ᾧ τὸ
παιδίον ἀρπάσαν τὸ κυνάριον ἐξηφανίσθη
μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ συρρεῦσαντος κό-
σμου.

Ὁ Κίμων ἀναυδός, ἐμβρόντητος ἐπα-
νῆλθε μετ' ἐμοῦ εἰς τὴν τράπεζάν μας,
καταπεσὼν ἐπὶ τινος καθίσματος, καί, κα-
λύψας τὴν πελιδνὴν μορφὴν του διὰ τῶν
χειρῶν, ἀνελύθη εἰς δάκρυα, ἐνᾧ οἱ ὄμοι
του ἀνετινάσσοντο εἰς ἕκαστον λυγμόν
του. Ἠθέλησε νὰ τρέξῃ ὀπισθεν τοῦ παι-
δίου, ἀλλὰ τὸν ἀνεχαίτισα πρὸς ἀποφυ-
γὴν δυσχερέστου σκηνῆς.

«Γκιούλ! Γκιούλ! αυτό ήτο ... καὶ ὅμως δὲν με ἀγαπᾷ πλέον ... ὁ καλλιτέροός μου φίλος... καὶ ὁμῶς οὔτε τὴν οὐρανὸν δὲν ἐκίνησε...» Καὶ νέοι λυγμοὶ ἐπνέοντο.

Προσέπαθον νὰ τὸν παρηγορήσω λέγων αὐτῷ, ὅτι δύναται νὰ εὕρῃ νέον σκύλον καλλιτέρον τοῦ Γκιούλ.

— «Καλλιτέρον τοῦ Γκιούλ;» μοὶ εἶπε ἀνεγείρων πρὸς ἐμὲ τὴν δακρυσμένην μορφήν του. «Α! λοιπὸν δὲν τὸν ἐγνώριζες σύ... ἔχεις δίκαιον... Μὰ δὲν εἰξεύρεις λοιπὸν, ὅτι τὸ σκύλι αὐτὸ ήτο ὁ θησαυρός μου... ἡ λατρεία μου;

Καὶ με ὕψος ἐμπνευμένου δαιμονολήπτου προσέθηκε χαμηλῇ τῇ φωνῇ:

— «Δὲν πιστεύεις λοιπὸν εἰς τὴν μετεμψύχωσιν; Ἡ ψυχὴ τοῦ Γκιούλ ήτο ἀνθρωπίνη, μὰ τὸν Θεόν, ήτο ἡ ψυχὴ τῆς πρώτης ἐρωμένης μου».

Καίτοι μοὶ ήλθεν ὀρεξις νὰ γελάσω, ἀλλὰ τὸ ὕψος τοῦ φίλου μου ήτο τόσον ἐπισήμως σοβαρόν, ὥστε δὲν μοὶ ἐπέτρεψε τοῦτο.

— Ἀμφιδόλλεις; ἐξηκολούθησε μετὰ τοῦ αὐτοῦ τόνου. Ἄκουσε λοιπὸν τὴν ἱστορίαν τοῦ Γκιούλ, καὶ ἂν θέλῃς μὴ πιστεύῃς εἰς αὐτήν.

Καὶ κύψας τὴν κεφαλὴν του οἶονεὶ ὑπὸ τὸ βάρος κατατρυχόντων αὐτὸν ὀραμάτων ἐξηκολούθησε μετὰ τινὰς στιγμὰς τὴν ἀλλόκοτον αὐτὴν ἱστορίαν:

«Ἐνθυμεῖσαι τὰ ὥραία ἐκεῖνα χρόνια τοῦ ἐκπαιδευτηρίου, ὅτε ἀμελεῖς εἰς ὅλα τὰ μαθήματα, ἐγεμίζαμε τὰ περιθώρια τῶν βιβλίων μας, ἐσὺ μὲ στίχους καὶ ἐγὼ μὲ ἀραδουργήματα καὶ ἰδίως μὲ τὰς γελοιογραφίας τῶν καθηγητῶν μας; Ἐγὼ μετὰ τὴν τετάρτην τάξιν τοῦ Γυμνασίου εἰσῆλθον εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, ὅπου ήκολούθησα μαθήματα ζωγραφικῆς εἰς τὴν ὁποίαν εἶχον κλίσιν παιδίσβην. Τὸ δωμάτιόν μου ήτο τότε εἰς τὴν συνοικίαν Νεαπόλεως, εἰς ἓνα δρόμον τοῦ ὁποίου δὲν ἐνθυμοῦμαι τὸ ὄνομα, καὶ ὁ ὁποῖος ἔλγε πλῆσιόν τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀκριβῶς εἰς τὴν γωνίαν τοῦ δρόμου ἐκείνου κατῴκει πτωχὴ τις οἰκογένεια ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ πατρός, γέροντος συνταξιούχου ὑπομνηράρχου, τῆς ἀδελφῆς του, καὶ τῆς θυγατρὸς του, δεκαεξαετοῦς κόρης. Ἐκείστιν πρωτὰν καὶ μεσημβρίαν μεταδαινῶν ἡ ἐπιστρέφῶν ἀπὸ τὸ μαθημὰ μου ἔδλεπον τὴν κόρην αὐτὴν κεντῶσαν εἰς τὸ μικρὸν παράθυρόν της, ἐντὸς τοῦ ὁποίου, ὡς ἐντὸς πενιχροῦ φυλίνου πλαισίου διεγράφετο ἡ ὥραία ξανθὴ κεφαλὴ της, ὡς ἐξόχου ζωγράφου προσωπογραφία· ἐπὶ δύο ἔτη δὲν εἴξευρον ἄλλαν ὁδὸν παρὰ τὴν φέρουσαν εἰς τὸ Πολυτεχνεῖον, καὶ ἐθεώρουν τὸν ἑαυτὸν μου εὐδαίμονα τὴν ἡμέραν ὅπου ἐστήριξε ἐπ' ἐμοῦ πλειότερον τοῦ συνήθους τὸ γλυκὺ ὡς δορκάδος βλέμμα της, ἀλλὰ δυστυχῇ, δυστυχέστατον, ὅταν συνέβαινε εἰτε ἐξ ἀδιαθεσίας εἰτε ἐξ ἄλλης αἰτίας νὰ μὴ προβάλῃ εἰς τὸ παράθυρον ἡ εὐγενὴς καὶ πλήρης σεμνότητος μορφή της. Οὐδέποτε ἡ τέχνη μου ήρεσκε πλειότερον, οὐδέποτε ὁ καθηγητὴς μοῦ ἐφαίνετο συμπαθέστερος παρὰ ὅταν διερχόμενος πρὸ τῆς οἰκίας της ἐνόμιζον ὅτι ἀνεκάλυπτον ἀδιόρατον συμ-

παθείας μειδίωμα εἰς τὰ λεπτὰ χεῖλιν της. Ἀλλὰ ποτὲ νομίζω δὲν ήσθάνθην τόσον κορυφουμένην τὴν εὐτυχίαν μου, ὅσον ἡμέραν τινά, κατὰ τὴν ὁποίαν περῶν κατὰ τὸ σύνθετες, εἶδον αὐτὴν κύπτουσαν εἰς τὸ ἐπὶ τῶν γονάτων της καθήμενον κυνάριον της, τὸ ὁποῖον ἐχάιδευσεν με τὴν λευκὴν χεῖρα της, ἀτενίζουσα πρὸς ἐμὲ μὲ βλέμμα ἀνεκφράστου μελαγχολίας. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην πάντοτε, ὅταν διηρχόμην, ἄφινε τὸ κέντημά της, καὶ λαμβάνουσα εἰς τὴν ἀγκάλην τὸ κυνάριον της τὸ ἐχάιδευσεν, τὸ ἐχάιδευσεν καὶ με ἐκύτταζε μειδίῳσα καὶ τοῦ ὠμίλει περὶ ἐμοῦ, ἐνῶ ἐκεῖνο ἐσῆκωνεν τὰ αὐτιά του, καὶ σείων τὴν φουντωτὴ οὐρά του, μὲ ήτένιζεν ὡς ἀρχαῖον φίλον του μὲ τοὺς μεγάλους καὶ γεμάτους ψυχῇ ὀφθαλμούς του. Μὲ ήγάπα. Ἠγαπώμεθα. Τί παράδοξος ὁμῶς ἔρως! Νὰ νομίζω τὸν ἑαυτὸν μου εἰς τὴν Ἐδὲμ τῆς εὐτυχίας ὅταν ἔδλεπον νὰ σφίγγῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τὸν σκύλον της καὶ νὰ μοῦ χαμογελᾷ μετὰ περιπαθείας! Τώρα ἀκόμη μὲ τὴν ὑλιστικωτέραν ἀπόλαυσιν, δὲν δύναμαι νὰ παρομοιάσω, τὴ γλυκεῖαν ἐκείνην νάρκην, ἡ ὁποία μὲ κατελάμβανεν, ὅταν ἐχάιδευσεν τὴν νοήμονα κεφαλὴν τοῦ σκύλου της, ἀτενίζουσα με πλήρης μελαγχολίας· εἰς τὰς πρώτας ἐπιστολάς της, κατὰ τὸ πλεῖστον μοῦ ὠμίλει περὶ τοῦ Γκιούλ της, τοῦ ἀγαπητοῦ της Γκιούλ τὸν ὁποῖον ήγάπα, μοὶ ἔγραφε, μετ' ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον. Μόνον ἡ ὀμιλία τοῦ λείπει, μοῦ ἔγραφε εἰς μίαν ἐπιστολήν της ἡ Λόπη μου.

Εἶνε περιττὸν νὰ σοῦ ἐκτυλίξω ὅλας τὰς περιπετείας τοῦ πρώτου μου ἐκείνου ἔρωτος, τοῦ ὁποίου ἡ περιεργότερα σελὶς, ήτο στιγμιαία τις συνέντευξις τὴν ὁποίαν μετὰ πολλὰς ἱκεσίας ἐπέτυχον, ἐπὶ τῆς θύρας της, τὴν ἐσπέραν τῆς παραμονῆς τοῦ ταξιδίου μου διὰ τὴν πατρίδα μου Λέσδον, ὅπου μετέβαινον νὰ διέλθῃ ἓνα μῆνα τῶν διακοπῶν μου. Ὁ Γκιούλ ήτο ἐκεῖ, ὀπισθεν τῆς θύρας συσπειρωμένος. Αἰφνης ἐξέβαλλε ἀναρθρον μυστηριώδην ὀλυγμόν, ἐγείρων τὴν μικρὰν κεφαλὴν του, μὲ τὸ δὲν ῥύγχος του, καὶ ὀσφραίνόμενος τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἀμέσως ήσθάνθην ριγίσασαν τὴν χεῖρα τῆς φίλης μου ἐντὸς τῆς ἰδικῆς μου.

— «Πόσον καιρὸν θὰ μέινῃς εἰς τὴν πατρίδα σου; μὲ ήρώτησεν ἀνέσυχος.

— «Διατὶ μ' ἐρωτᾷς, ἀγάπη μου;

— Τίποτε, εἰσι... Θέλω νὰ μάθω... Ἀχ! ἂν ἔμενες; τί εὐτυχία! Ἀλλ' ὅχι! Ὁφείλεις τὰ ἴδῃς τοὺς γονεῖς σου, ἀφ' οὗ μοῦ ὑπεσχέθης ὅτι θὰ τοὺς πείθῃς περὶ τοῦ γάμου μας.

Τὴν ήσπάσθην—τὸ μόνον φίλημά μας— καὶ ἔφυγον. Εἰς τὴν γωνίαν ἐστράφην νὰ τὴν ἴδω. Ἐκράτει τὸν Γκιούλ εἰς τὰς ἀγκάλας της. Πρὶν δὲ κάμψῃ ἐντελῶς τὴν γωνίαν, ὁ αὐτὸς ὀλολυγμὸς ἐπληξεν τὰ ὦτα μου. Σύννους ἔπεσα εἰς τὴν κλίνην μου. Τὴν δὲ ἐπαύριον ἀνεχώρησα διὰ τὴν Λέσδον.

Μετὰ τρεῖς ἑβδομάδας, εἰς ἀπάντησιν ἐπιστολῆς μου διὰ τῆς ὁποίας τῇ εἶχον ἀναγγεῖλαι τὴν συγκατάθεσιν τῶν γονέων μου εἰς τοὺς γάμους μας, λαμβάνω ἐπι-

στολήν, τῆς ὁποίας ὁ γραφικὸς χαρακτήρ ήτο ὅλως ἀγνωστος εἰς ἐμὲ. Ἦτο ἐπιστολὴ τοῦ πατρός της, ὅστις μοῦ ἔγραφε ὅτι ἡ Λόπη μας ἔκειτο βαρέως ἀσθενὴς ἐξ ἐγκεφαλικοῦ τινος νοσήματος. Ἀνεχώρησα διὰ τοῦ πρώτου ἀτμοπλοίου, καὶ μετὰ τινὰς ἡμέρας ήμην εἰς Ἀθήνας, πλήρης θλιδερῶν προαισθημάτων. Ἡ πρώτη μου πρᾶξις ἦμα ἐβῆσα ἐνταῦθα, ήτο νὰ μεταδῶ ἐφ' ἀμάξης εἰς τὴν οἰκίαν της. Ἡ ὁ δύσις τοῦ ήλίου. Εἰς τὸν θόρυβον τῆς ἀμάξης ὁ Γκιούλ ἐπήδνησεν ἐπὶ τοῦ παραθύρου, καὶ ἰδὼν με ἐξέβαλλε τὸν αὐτὸν θρηνώδην ὀλολυγμόν, τὸν ὁποῖον καὶ πρὸ ἐνός μηνός. Ὡρμησα εἰς τὴν οἰκίαν ὡς παράφρων. Ἐντὸς τοῦ προθαλάμου εὗρον τὸν γέροντα πατέρα της, ὅστις εἰς τὴν θέαν μου ἔδραμε ἐνώπιόν μου καὶ μ' ἐδέχθη εἰς τὰς γυναικὰς ἀλλὰ ρωμαλέας ἀγκάλας του. Τὰ δάκρυά του, ἔρρεον ἀπὸ τῶν δύο αὐστηρῶν ὀφθαλμῶν του, κυλιόμενα δ' ἐπὶ τῆς ψαργᾶς γενειάδος του, ἔσταζον ὡς σταλακτῖται ἀπὸ ἀκανθοστεφούς βράχου.

— «Παῖδί μου... τὴ χάνουμε»... Καὶ πεσὼν ἐπὶ τινος καθίσματος διεργάγη εἰς κοπετούς, μεθ' ὅλους τοὺς ἀγῶνας τοὺς ὁποίους κατέβαλλε, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ὑπὸ τῆς ἀσθενούσης. Δὲν ήδυνάμην νὰ συναρθρώσω μίαν λέξιν. Μετ' ὀλίγον εἰσῆλθον εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς κόρης του. Ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φῶς τῆς λυχνίας, ήτις ἔφεγγε πρὸ ἀργυρᾶς εἰκόνης τῆς Παναγίας, εἶδον αὐτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης της, θανάσιμως ὠχράν, λυσίκομον, ἐσθεδμένην, ἀλλὰ πάντοτε ὥραϊαν, πάντοτε τὸ αὐτὸ γλυκὺ ἐμπνευσμένον βλέμμα.

Ἐκάθησα παρὰ τὴν κλίνην, καὶ ήσπάσθην τὴν ἔξωθεν τῆς κλίνης πίπτουσαν κατάλευκον ἀλλὰ κρύαν χεῖρα της μὲ τοὺς λυτούς δακτύλους. Κατ' ἀρχὰς ἐν τῇ ἀγωνίᾳ της οὐδόλως ἐφαίνετο ἀναγνωρίζουσα με. Μετὰ τινὰς στιγμὰς εἰσελθοῦσα ἡ γυναιὴ της θεία μετὰ τινος κρητύου, ἐπλησίασε αὐτὴν καὶ τὴν ἐθώπευσε μητρικῶς λέγουσα:

— Ἦλθε... παῖδί μου...

Τότε ὡς ἀπὸ βαθέως ληθάργου ἀνανήψουσα ἐστήλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ δῦον βλέμμα της, τεῖνασά μοι τὴν χεῖρα, τὴν ὁποίαν ἐκράτησα εἰς τὴν ἰδικὴν μου.

Ὁ Γκιούλ συσπειρωμένος εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης, ὅταν μὲ εἶδε εἰσελθόντα ήγειρε τὴν περίλυπον κεφαλὴν του, ἐδεισεν ἀσθενῶς τὴν οὐρανὸν του καὶ ἐξηκολούθει ἔχων καρφωμένους τοὺς γλυκεῖς καὶ νοήμονας ὀφθαλμούς του ἐπὶ τῆς κυρίας του. Εἰς ἐν βλέμμα της, ἔρπων ήρέμα ἐβῆσαε μέχρι τῶν γονάτων της.

Νεκρικὴ σιγὴ ἐδασίλευεν ἐν τῷ δωματίῳ. Μόνον ἐνίοτε ἐκ τοῦ στήθεος τοῦ Γκιούλ ἐξήρχετο βαρὺς στεναγμός, καὶ ήκούετο τρίξιμον πένθιμον ἐκ τῆς θρυαλίδος τῆς κανδηλάς, ήτις ἐφαίνετο προωρισμένη νὰ σδύσῃ μὲ τὴν ψυχὴν τῆς φίλης μου.

Μετὰ τινὰς ὥρας ήσθάνθην τὴν χεῖρα της σφίγγουσαν ἀσθενῶς τὴν ἰδικὴν του ἐντὸς τῆς ὁποίας τὴν εἶχον θερμάνει ὀλίγον. Ἐφαίνετο θέλουσα νὰ μοὶ εἴπῃ κάτι. Ἐκυψα ἐπὶ τῆς κλίνης καὶ νομίζω ὅτι ήκουσα ὡς ἀπὸ τάφου ἔξερχομένης τὰς ἐξῆς λέξεις:

— Νά μ' ἀγαπᾷς... τὸν Γκιούλ...

Περὶ τὸ μεδονύκτιον ἐξέπνευσε θλίβουσα ἰσχυρῶς τὴν χεῖρα μου καὶ κρατοῦσα ἐπὶ τοῦ στήθους της τὸν ἀγαπητὸν της Γκιούλ. Ἀποφεύγω νὰ σοὶ περιγράψω τοὺς θρήνους τοῦ πατρός της, τῆς θεῖας της καὶ ἐμοῦ. Ἀλλὰ ὅ,τι εἶνε ἀδύνατον νὰ περιγραφῇ εἶνε οἱ γόοι κ' οἱ ὀλολυγμοὶ τοῦ Γκιούλ, μόλις, ἡσθάνθη νεκρὰν τὴν κυρίαν του.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Γκιούλ ἠκολούθησεν τὴν κηδεῖαν ὀπισθὲν μου κατηφῆς καὶ περιδρακρὺς ὡς τὸν παρισταμένον ἐκίνησε τὰ δάκρυα, ὅταν ἰδὼν τὴν φίλν του ἐξαφανιζομένην ὑπὸ τὸ χῶμα, ἐρρίθη ἐντὸς τοῦ τάφου ὀλοαύζων.

Μετὰ τὴν κηδεῖαν μὲ ἠκολούθησεν ὡς νὰ ἦμιν ἀνέκαθεν κύριος του· ὅταν ἐπιστρέψαμεν οἰκάδε τὸν ἔλαβον ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ ἐκλαίον ἐκλαίον ἀμφοτέροι τὴν ἀπελθοῦσαν φίλν μας. Εἰς τὸ ὄνομα τῆς Λόπης ἠνώρθουν τὰ ὦτα του, οἱ μεγάλοι του ὀφθαλμοὶ ἐφωτίζοντο εἰς τὸ βάθος τῶν ὑπὸ ἐρυθρωπῆς τινος λάμπῃως ὡς λυχνῖται, ἐν ᾧ ἐκ τοῦ βαθέως ἀναδεικνύμενου, στήθους του ἐξήρχετο ὁ αὐτὸς μυστηριώδης στεναγμός, τὸν ὁποῖον ἤκουσα κατὰ τὴν πρώτην μας συνέντευξιν ἐκείνῃν. Ἐρεῖδων τὴν κεφαλὴν του ἐπὶ τῶν δύο ἐμπροσθίων ποδῶν του ἐκεῖ πρὸ τῶν γονάτων μου, ἐφαίνετο μαντεύων τὰς μυχίας σκέψεις μου καὶ μὲ συνεπνέει καὶ ἐκλαίει μαζί μου τὴν συμφορὰν μας. Ἀλλὰ τί ὦρα γε νὰ ἦτο ἡ ἐρυθρωπὴ ἐκείνη λάμπῃς, ἥτις ἐξήστραπτεν εἰς τὸ βάθος τῶν ὀφθαλμῶν του, ὅταν ἤκουε τὸ ὄνομα τῆς Λόπης; Ὡ! ἂν τὸν ἐβλεπες, ἀκούοντα τὸ ὄνομα τῆς πῶς ἐπῆδα δι' ἐνὸς ὁλματος ἐπὶ τῶν γονάτων μου καὶ ἔλειχε τὰς χεῖρας; Ὅ,τι θέλεις εἰπέ μου πιστεύω εἰς τὴν μετεμψύχωσιν ἔκτοτε. Ἡ ψυχὴ τῆς Λόπης μου, μὲ ἠκολούθει ἐνδαιτωμένη εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πιστοῦ Γκιούλ της. Δὲν ἦτο δυνατόν οἱ ὀφθαλμοὶ ἐνὸς ζῶντος νὰ ἔχωσι τόσῳ μυστηριώδους οὐρανίαν λάμπῃν. Ἦτο ἡ ψυχὴ ἐκείνης, ἡ ἄλλης τινος νεκρᾶς, ἥτις ἐξέλεξε τὸ πιστὸν τοῦτο ζῶν.

Μίαν ἐσπέραν ἐπιστρέψας οἰκάδε ἔμεινα κεραυνόπληκτος μὴ εὐρῶν τὸν Γκιούλ, ὅπως πάντοτε, ὀπισθεν τῆς θύρας περιμένοντά με. Ἡρεῖνθα πανταχοῦ εἶχε γίνεαι ἄφαντος, πνιθῆσας ἐκ τοῦ παραθύρου, διότι πάντοτε τὸν ἐκλείον ἐντὸς τοῦ δωμάτιου ἐκ φόβου μὴ τὸν χάσω. Φαντάσου τὴν ἀπελπισίαν μου. Διήλθον ὅλας τὰς Ἀθήνας μὴπως τὸν εὕρω. Κατάκοπος ἐξηνταήμερος ἐπέστρεψα εἰς τὸ δωμάτιόν μου σκεπτόμενος νὰ γράψω τὴν ἐπαύριον εἰς τὰς ἐφημερίδας διδῶν ἀμοιβὴν γενναίαν εἰς τὸν εὐρόντα αὐτόν. Μόλις ἐκλείδα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἶδον ὄνειρον τρομερὸν ὅπερ αὐθωρεῖ μὲ ἐξύπνησε: εἶδον τὸν Γκιούλ μὲ παραδόξως φασφορίζοντας ὀφθαλμούς σκάπτοντα διὰ τῶν πελμάτων του τὸν τάφον τῆς φίλης μου. Ἐπῆλθον ἐκ τῆς κλίνης μου καὶ εἰς στιγμὰς τινὰς, ἦμιν ἦδη ἐνδεδυμένους. Κατήλθον δρομαίως καὶ διπυθύνθην εἰς τὸ νεκροταφεῖον. Μεθ' ὅλον το ἐπικρατοῦν ἐν τῇ νεκροπόλει σκότος ἠδυνήθην νὰ εὕρω τὸν ἀγοντα εἰς τὸν τάφον τῆς φίλης μου δρο-

μίσκον Μόλις ἐπλησίασα ἐκεῖ εἰς πέντε βημάτων ἀπόστασιν ἐρρίγησα. Εἶδον σκιάν τινα μαῦρην ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ δύο ἀλλοκότως ἀπαστράπτοντα φωτεινὰ σημεῖα ὡς δύο ἄστρα ἐν νεφελώδῃ οὐρανῷ, ἀπειλητικῶς καρφωμένα ἐπάνω μου. Ἦτο ὁ Γκιούλ. Τὸν ἐκάλεσα «Γκιούλ, Γκιούλ», ἀλλ' οὔτε ἐκινήθη ἐκ τῆς θέσεώς του. Ἐπλησίασα, ὅπως τὸν λαβὼ εἰς τὰς ἀγκάλας, ἀλλὰ μόλις ἐκψῆσα ὤρμησεν ὡς θηρίον ἐναντίον μου γρυλλίζων ἀπειλητικῶς. Δὲν ἦτο πλεόν ὁ πρῶτος ἐκεῖνος Γκιούλ. «Γκιούλ, Γκιούλ» τῷ ἔκραζον. Ἀλλ' οἱ γρυλλισμοὶ ἐξηκολούθουν ἀπειλητικώτεροι. Ἦρχετο νὰ καταλαμβάνωμαι ὑπὸ φόβου. Ἐκάθησα ἐπὶ τινος πλησίον κειμένου μαρμαρίνου τάφου, μὴ ἐπιθυμῶν νὰ ταράξω ἐπὶ πλεόν τὴν αἰωνίαν ἡρεμίαν τῶν τάφων. Παρήλθε μία ὥρα καὶ ὁ Γκιούλ ἐκώφευεν εἰσέτι εἰς τὴν πρόσκλινσίν μου, ὅτε μία ἔμπνευσίς διήλθε διὰ τοῦ πνευμάτος του. Ἐφῶναξα τὸ ὄνομα τῆς Λόπης, καὶ—ὦ τοῦ θαύματος—ὁ Γκιούλ εὐρέθη δι' ἐνὸς ὁλματος ἐπὶ τῶν γονάτων μου, πρῶτος ὡς πάντοτε, λείχων τὰς χεῖρας μου καὶ μὲ ὄμμα ὑπὲρ ποτε λαμπυρίζον! Τὸν ἔλαβον εἰς τὰς ἀγκάλας μου καὶ ἐπέστρεψα συντετριμμένος εἰς τὴν οἰκίαν μου. Εἰς τὸ φῶς τῆς λυχνίας εἶδον τὰ πέλατά του καθημαγμένα ἐκ τῆς ἀνορύξεως τοῦ τάφου τῆς φίλης του.

Παρήλθον ἔκτοτε πολλὰ ἔτη. Ὁ Γκιούλ ἦτο τὸ μόνον ὃν ἐν τῷ ὀπιῳ εἶχον συγκεντρῶσει ὅλην τὴν ἀγάπην μου. Ὅταν ἦμιν ἐνίστε φαιδρὸς ἔτρεχε δι' ὁλμάτων, ὑλάκει ἐκ χαρᾶς, ἔσειε τὴν οὐρὰν του πλήρως εὐτυχίας. Ὅταν δὲ ἦμιν σκυθρωπὸς καὶ σὺννοος, ἐκάθητο συσπειρωμένος ἐπὶ τινος ἔδρας καὶ μὲ παρετήρει μελαγχολικῶς μὲ τὰ φωτεινὰ του ὄμματα. Μετὰ τόσα ἔτη εἰς τὸ ὄνομα τῆς φίλης μας ἐρρίγει πάντοτε ἐκ χαρᾶς, ἡ δὲ μορφή του ἔχανε τὸ ζωῶδες, φωτιζομένη ὑπὸ ἀκτίνος ἀνθρωπίνης διαφύσεως. Κατὰ τινα ἐποχὴν ἠδθέντα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας καὶ ὁ πιστός μου φίλος καθήμενος εἰς τοὺς πόδας τῆς κλίνης μου ἔμεινε νήστης κατὰ τὸ διάστημα τοῦ πυρετοῦ μου. Τὸ πτωχὸν ζῶν! πόσον μὲ ἠγάπα καὶ πόσον ἐφάνην εἰς αὐτὸ ἀχάριστος!

Ἠγάπησα ἐκ δευτέρου γυναῖκά τινα, ἥτις, καίτοι δὲν μοὶ ἐνέπνευε τὸ καλλιτεχνικὸν μου τάλαντον ὡς κατὰ τὰ εἰκοσι μου ἔτη ὁ πρῶτος μου ἔρως, ἦτο ὅμως κατάλληλος, ὅπως πληρώσῃ τοὺς νεανίκοις πόθους τῆς ἐν μέσῳ δακρύων διαρρυσάσης νεότητός μου. Καὶ ὅμως τὴν ἠγάπησα ἐπίσης μετὰ θερμῆς ὡς ἀληθῆς καλλιτέχνης. Ἀλλ' εἶχον τὴν ἀνοησίαν, ὠδοῦμενος ὑπὸ ἀκατανοήτου ψυχικῆς ἀνάγκης, νὰ τῇ διηγοῦμαι ἐν ἀλλοκότῳ διαχύσει τὴν ἱστορίαν τοῦ πρώτου μου ἔρωτος καὶ ἰδίως περὶ τοῦ Γκιούλ, ὅστις ἐτήρει πάντοτε πλησίον της ἐχθρικὴν στάσιν, οὐδέποτε ἐπιτρέπων αὐτῇ τὴν ἐλαχίστην θωπεῖαν. Τοῦναντίον ἄφινε ἅμα τῇ προσεγγίσει της ὑπόκωφον γρυλλισμόν ὁμοιάζοντα πρὸς μύχιν οτόνον. Ἀσπονδὸν μῖσος, ἀσβεστός ζήλοτυπίας ἔχοντα ἤρξατο ἔκτοτε ἐμφωλεύουσα εἰς τὰ στήθη τῶν δύο τούτων ὄντων. Μίαν ἡμέραν ἐξ ἀπροσεξίας ἡ ἐρωμένη μου τὸν ἐπλησίασε

ὑπὲρ τὸ σῦνθεος, ὁ δὲ Γκιούλ, ὀρμήσας ἐπ' αὐτῆς ἐδύθηκε τοὺς ὀδόντας του εἰς τοὺς γυμνοὺς βραχιόνάς της. Τότε ἐξαλλος ἐξ ἀγανακτήσεως λαβὼν τὴν ράβδον μου κετέφερον δεινὸν κτύπημα, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του ὅπερ ὀλίγου δεῖν τὸν ἄφινε νεκρόν, ἀλλ' ἐκεῖνος συρόμενος ἡμιθανὴς μέχρι τῶν ποδῶν μου καὶ σείων τὴν οὐρὰν του μετ' ἀνεκφράστου θλίψεως μὲ ἐπλησίασε καὶ μοῦ ἔλειχε τὴν χεῖρα ἐνῶ ἐσθῆλωσεν ἐπ' ἐμοῦ τὸ ἀνθρώπινον ὄμμα του οἰονεὶ ζήτων συγγνώμην. Ὁρμήσας τότε ἐπ' αὐτοῦ μετὰ συντετριμμένης καρδίας τὸν ἔλαβον εἰς τὰς ἀγκάλας καὶ τὸν κατησπαζόμεν ἔνδακρυς, προσπαθὼν νὰ τὸν ἀνακαλέσω διὰ τῶν θωπειῶν μου εἰς τὴν ζωὴν.

Ἐκτοτε δὲν ἦτο πλεόν ὁ Γκιούλ. Ἐπὶ τοσοῦτον ἡλλαξεν, ὥστε ἐνίστε ὅταν ἐπέστρεφον εἰς τὸ ἐργαστήριόν μου δὲν ἤρχετο ὡς πάντοτε πρὸ τῆς θύρας. Ὅτε δὲ ἐπέστρεφεν ἐκ τῆς φίλης μου, χωρὶς νὰ κινήσῃ τὴν οὐρὰν του, μὲ ὠσφραίνετο, καὶ εὐθὺς ἐκρύπτετο κάτωθεν τῆς κλίνης. Μίαν πρωΐαν τὸν εἶδον νὰ ἐξέλθῃ τῆς θύρας μου δρομαίως, κωφεύων εἰς τὰς προσκλήσεις μου. Γκιούλ, Γκιούλ! ἀλλ' ἐκεῖνος ἔφυγε γενόμενος ἄφαντος. Τὸν περιέμενον μίαν, δύο ἡμέρας, ὁ Γκιούλ εἶχε φύγει μισήσας με, ἴσως καὶ δὲν τὸν ἐπανεῖδον πλεόν παρὰ ἀπόψε, ὅπως τὸν εἶδες καὶ σὺ μὲ τὸ περίλυπον ἐκεῖνο βλέμμα.

Καὶ ὁ φίλος μου στενάξας ἔμεινε σὺννοος.

Παρήλθον τρεῖς μῖνες καὶ δὲν εἶδον τὸν Κίμωνα εἰς Νέον Φάληρον. Ἦμιν περιεργος νὰ μάθω ἂν ἐπανεῖρε τὸν Γκιούλ ἡ ἱστορία τοῦ ὀπιῳ μὲ εἶχε πράγματι συγκινήσει. Περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνὸς Αὐγούστου τὸν εἶδον καθήμενον ὡς πάντοτε μόνον. Τὸν ἐπλησίασα καὶ τὸν ἠρώτησα ἀμέσως περὶ τοῦ Γκιούλ.

— «Ἀπέθανε» μοὶ ἀπάντησε περίλυπος. Ἀπέθανε εἰς τὰς ἀγκάλας μου, πρὸ μίαις ἐβδομάδος. Ἐνα βράδυ, ἐνῶ ἐργαζόμεν ἀκούω ξύσιμον ὀνύχων εἰς τὴν θύραν μου. Ἀνοίγω καὶ βλέπω τὸν Γκιούλ, ὅστις εἰσῆλθε περιχαρὴς καὶ περισείων τὴν ὥραιάν οὐρὰν του. Ἦμιν ἔκτος ἑαυτοῦ ἐκ χαρᾶς ἐνθυμήθημεν τὰ παλαιὰ μας, τὴν Λόπην μας, ὅλα, ὅλα, καὶ ἦτο εὐτυχής. Δὲν ἐφαίνετο μνησικακὸν διὰ τὸ κτύπημα ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἐνθυμούμενος ἐγὼ ἀνατριχιάζω ἀκόμη. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι εἶχε γηράσκει πολὺ ὁ καὺμένος καὶ ἦλθε ν' ἀποθάνῃ πλησίον μου καὶ ἐξέπνευσε πρὸ τινων ἡμερῶν καρφῶν ἐπάνω μου τοὺς μέχρι τελευταίας πνοῆς του παραδόξως διαλάμποντας ὀφθαλμούς του».

Καὶ ὁ φίλος μου ἀνελύθη εἰς χεῖμαρρον δακρύων.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΡΑΤΗΓΗΣ.

ΣΤΑΓΩΝ

Ἡ λευκὴ κόμη ὁμοιάζει τὸν ἄφρον τῆς θαλάσσης, τὸν μετὰ τὴν τρικυμίαν.

Κάρμεν Σύλβα.